

Did God Originally Intend to Inflict the Ten Plagues on the Egyptians?

Dr. Ari Mermelstein
Torah in Motion
April 6, 2022

Exodus 4:20-23

(20) So Moses took his wife and sons, mounted them on an ass, and went back to the land of Egypt; and Moses took the rod of God with him. (21) And יהוה said to Moses, “When you return to Egypt, see that you perform before Pharaoh all the marvels that I have put within your power. **I, however, will stiffen his heart so that he will not let the people go.** (22) Then you shall say to Pharaoh, “Thus says יהוה: Israel is My first-born son. (23) I have said to you, “Let My son go, that he may worship Me,” yet you refuse to let him go. **Now I will slay your first-born son.**”

Rashi on Exodus 4:23:2

(2) BEHOLD I WILL SLAY etc. — **This, it is true, was the last of the plagues, but it was by**

שמות ד': כ"ג-כ"ג

(כ) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-אִשְׁתּוֹ וְאֶת-בָּנָיו וַיֵּרֶכְבּוּם עַל-הַחֲמֹר וַיָּשׁוּב אֶרֶצְהוּ מִצְרַיִם וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-מַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ: (כא) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּלִכְתּוֹתָ לָשׁוּב מִצְרַיִם רְאֵה כָּל-הַמִּפְתִּימִים אֲשֶׁר-שִׁמַּמְתִּי בְּיַדְךָ וְעָשִׂיתָם לִפְנֵי פַרְעֹה וְאָנֹכִי אֲחַזְקֶנּוּ אֶת-לְבָבוֹ וְלֹא יִשְׁלַח אֶת-הָעָם: (כב) וְאָמַרְתָּ אֶל-פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְּכֹרִי יִשְׂרָאֵל: (כג) וְאָמַר אֵלָיִךְ שְׁלַח אֶת-בְּנִי וַיַּעֲבֹדְנִי וְתִמְאַן לְשַׁלְּחוֹ הִנֵּה אָנֹכִי הֹרֵג אֶת-בְּנִי בְּכֹרֶךָ:

רש"י על שמות ד': כ"ג-כ"ג

(ב) הנה אנכי הרג וגו'. היא מכה אחרונה, ובה התרהו תחלה מפני

mention of it that God gave him the first warning regarding the plagues that would come upon him, because this was the severest of them all. This is what Scripture means by, (Job 36:22) “Behold God is mighty in His power”, therefore “Who is a teacher like unto Him?” — This signifies: A human being who intends to avenge himself upon his fellow keeps his plans secret in order that he may not seek means of escape. But the Holy One, blessed be He, is so mighty in His power that there is no possibility of escape from His hand except by returning to Him in penitence. Just on this account He teaches him (informs him what punishment will befall him) and so warns him to return to Him (Exodus Rabbah 9:9).

שְׁהִיא קִשָּׁה; וְזֶה הוּא שְׁאָמַר "הֵן אֵל יִשְׁגִּיב בְּכַחוֹ" – לְפִיכָּךְ "מִי כִמְהוּ מוֹרָה" (איוב ל"ו); בְּשָׂר וְדָם הַמְּבַקֵּשׁ לְהִנָּקֵם מִחֲבֵרוֹ, מַעֲלִים אֶת דְּבָרָיו, שְׁלֹא יִבְקֵשׁ הַצֵּלָה, אֲבָל הַקֶּב"ה יִשְׁגִּיב בְּכַחוֹ וְאֵין יִכְלֹת לְהַמְלִיט מִיָּדוֹ כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ אֵלָיו, לְפִיכָּךְ הוּא מוֹרָהוּ וּמִתְרָה בּוֹ לְשׁוּב:

Exodus 4:1-9

(1) But Moses spoke up and said, “What if they do not believe me and do not listen to me, but say: יהוה did not appear to you?” (2) יהוה said to him, “What is that in your hand?” And he replied, “A rod.” (3) [God] said, “Cast it on the ground.” He cast it on the ground and it became a snake; and Moses recoiled from it. (4) Then יהוה said to Moses, “Put out your hand and

שמות ד':א'-ט'

(א) וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וַיהוָה לֹא־יֵאֱמִינּוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי כִּי יֹאמְרוּ לֹא־נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה: (ב) וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה (מִזֶּה) [מִה־זֶּה] בְּיָדְךָ וַיֹּאמֶר מִטֶּה: (ג) וַיֹּאמֶר הַשְּׁלִיכֵהוּ אֶרֶץ וַיִּשְׁלַכְהוּ אֶרֶץ וַיְהִי לְנָחָשׁ וַיִּגַּס מֹשֶׁה מִפָּנָיו: (ד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְךָ וַיֹּאחֶז בְּזַנְבּוֹ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּחַזַּק בּוֹ וַיְהִי

grasp it by the tail”—he put out his hand and seized it, and it became a rod in his hand— (5) “that they may believe that יהוה, the God of their ancestors, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob, did appear to you.” (6) יהוה said to him further, “Put your hand into your bosom.” He put his hand into his bosom; and when he took it out, his hand was encrusted with snowy scales! (7) And [God] said, “Put your hand back into your bosom.”—He put his hand back into his bosom; and when he took it out of his bosom, there it was again like the rest of his body.— (8) “And if they do not believe you or pay heed to the first sign, they will believe the second. **(9) And if they are not convinced by both these signs and still do not heed you, take some water from the Nile and pour it on the dry ground, and it—the water that you take from the Nile—will turn to blood on the dry ground.**”

Exodus 3:16-22

(16) “Go and assemble the elders of Israel and say to them: יהוה, the God of your fathers’ [house]—the God of Abraham, Isaac, and Jacob—has appeared to me and said, ‘I have taken note of you and of what is

למטה בכפו: (ה) למען יאמינו
 כִּי־נִרְאָה אֱלֹהִים יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיךָ
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: (ו) וַיֹּאמֶר יְהוָה לוֹ עוֹד
 הִבֵּאתָ יָדְךָ בְּחִיקוֹ וַיִּבֵּא יָדוֹ בְּחִיקוֹ
 וַיּוֹצֵאֶהָ וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג: (ז)
 וַיֹּאמֶר הָשֵׁב יָדְךָ אֶל־חִיקוֹ וַיִּשָּׁב יָדוֹ
 אֶל־חִיקוֹ וַיּוֹצֵאֶהָ מִחִיקוֹ וְהִנֵּה־שָׁבָה
 כְּבָשָׂרוֹ: (ח) וְהָיָה אִם־לֹא יֵאֱמִינוּ
 לְךָ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקֶלֶךָ הֵאֱתָה הָרֵאשׁוֹן
 וְהֵאֱמִינוּ לְקֶלֶךָ הֵאֱתָה הָאַחֲרוֹן: (ט)
 וְהָיָה אִם־לֹא יֵאֱמִינוּ גַם לְשֵׁנִי
 הָאֵתוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקֶלְךָ
 וְלִקְחֹת מִמִּימֵי הַיָּאֵר וְשִׁפְכֹתָ
 הַיַּבְשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּקַּח
 מִז־הַיָּאֵר וְהָיוּ לְדָם בַּיַּבֶּשֶׁת:

שמות ג': ט"ז-כ"ב

(טז) לֵךְ וְאַסְפֹּת אֶת־זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם
 נִרְאָה אֵלַי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק
 וַיַּעֲקֹב לֵאמֹר פֶּקֶד פְּקֹדֹתַי אֶתְכֶם
 וְאֶת־הָעֲשׂוּי לְכֶם בְּמִצְרָיִם: (יז)

being done to you in Egypt, (17) and I have declared: I will take you out of the misery of Egypt to the land of the Canaanites, the Hittites, the Amorites, the Perizzites, the Hivites, and the Jebusites, to a land flowing with milk and honey.' (18) They will listen to you; then you shall go with the elders of Israel to the king of Egypt and you shall say to him, 'יהוה, the God of the Hebrews, became manifest to us. Now therefore, let us go a distance of three days into the wilderness to sacrifice to our God

(19) Yet I know that the king of Egypt will let you go only because of a greater might. (20) So I will stretch out My hand and smite Egypt with various wonders which I will work upon them; after that he shall let you go. (21)

And I will dispose the Egyptians favorably toward this people, so that when you go, you will not go away empty-handed. (22) Each woman shall borrow from her neighbor and the lodger in her house objects of silver and gold, and clothing, and you shall put these on your sons and daughters, thus stripping the Egyptians."

וְאָמַר אֶעֱלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם
אֶל-אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי
וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֶל-אֶרֶץ זְבֹת
חֶלֶב וְדָבָשׁ: (יח) וְשָׁמְעוּ לְקֹלְךָ
וּבֵאתָ אִתָּהּ וְזָקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל-מֶלֶךְ
מִצְרַיִם וְאָמַרְתֶּם אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי
הָעִבְרָיִים נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה
נֵלְכָה-צֹא דֶרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר
וְנִזְבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ: (יט) וְאָנֹכִי
יָדַעְתִּי כִּי לֹא-יִתֶּן אֶתְכֶם מֶלֶךְ
מִצְרַיִם לְהֵלֵךְ וְלֹא בִּיד חֲזָקָה: (כ)
וְשַׁלַּחְתִּי אֶת-יָדִי וְהִפִּיתִי
אֶת-מִצְרַיִם בְּכֹל נִפְלְאוֹתַי אֲשֶׁר
אֶעֱשֶׂה בְּקִרְבּוֹ וְאַחֲרֵי-כֵן יִשְׁלַח
אֶתְכֶם: (כא) וְנִתַּתִּי אֶת-חֶן
הָעַם-הַזֶּה בְּעֵינַי מִצְרַיִם וְהָיָה כִּי
תֵלְכוּן לֹא תֵלְכוּ רֵיקָם: (כב)
וְשָׂאֲלָה אִשָּׁה מִשְׁכָּנְתָּהּ וּמִגֵּרַת בֵּיתָהּ
כְּלֵי-כֶסֶף וְכְלֵי זָהָב וְשִׁמְלֹת וְשִׁמְתֶם
עַל-בְּנֵיכֶם וְעַל-בָּנֹתֵיכֶם וְנִצַּלְתֶּם
אֶת-מִצְרַיִם:

Exodus 7:1-5

(1) יהוה replied to Moses, “See, I place you in the role of God to Pharaoh, with your brother Aaron as your prophet. (2) You shall repeat all that I command you, and your brother Aaron shall speak to Pharaoh to let the Israelites depart from his land. (3) **But I will harden Pharaoh’s heart, that I may multiply My signs and marvels in the land of Egypt. (4) When Pharaoh does not heed you, I will lay My hand upon Egypt and deliver My ranks, My people the Israelites, from the land of Egypt with extraordinary chastisements. (5) And the Egyptians shall know that I am יהוה, when I stretch out My hand over Egypt and bring out the Israelites from their midst.”**

Exodus 6:2-7

(2) God spoke to Moses and said to him, “I am 3) יהוה. I appeared to Abraham, Isaac, and Jacob as El Shaddai, but I did not make Myself known to them by My name 4) יהוה. I also established My covenant with them, to give them the land of Canaan, the land in which they lived

שמות ז':א-ה'

(א) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רְאֵה נִתַּתִּיךָ אֱלֹהִים לְפָרְעֹה וְאַהֲרֹן אַחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאָהּ: (ב) אַתָּה תְדַבֵּר אֶת כָּל־אֲשֶׁר אֶצְוֶה וְאַהֲרֹן אַחִיךָ יְדַבֵּר אֶל־פָּרְעֹה וְשַׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶצוֹ: (ג) וְאֲנִי אֶקְשֶׁה אֶת־לֵב פָּרְעֹה וְהִרְבִּיתִי אֶת־אֲתַתִּי וְאֶת־מוֹפְתֵי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: (ד) וְלֹא־יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פָּרְעֹה וְנָתַתִּי אֶת־יָדַי בְּמִצְרָיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־עַבְדֵי אֶת־עַמִּי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בְּשַׁפְטִים גְּדֹלִים: (ה) וַיִּדְעוּ מִצְרָיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּנֹטַתִּי אֶת־יָדַי עַל־מִצְרָיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם:

שמות ו':ב'-ז'

(ב) וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה: (ג) וְאָרָא אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְשְׁמִי יְהוָה לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם: (ד) וְגַם הִקְמַתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם לָתֵת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת־אֶרֶץ מִגְרִיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ בָּהּ: (ה)

as sojourners. (5) I have now heard the moaning of the Israelites because the Egyptians are holding them in bondage, and I have remembered My covenant. (6) Say, therefore, to the Israelite people: I am יהוה. I will free you from the labors of the Egyptians and deliver you from their bondage. I will redeem you with an outstretched arm and through extraordinary chastisements. (7) And I will take you to be My people, and I will be your God. **And you shall know that I, יהוה, am your God who freed you from the labors of the Egyptians.**

וְגַם־וְאֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מֵעֲבָדֵי אֲתָם וְאֶזְכָּר אֶת־בְּרִיתִי: (ו) לְכֹן אֶמַר לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבָדְתָם וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם בְּזִרְעוֹעַ נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים: (ז) וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לְכֶם לֵאלֹהִים וַיִּדְעוּתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה לְאֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם:

חזקוני שמות ג': י"ט

ולא ביד חזקה – אף על פי שאני מראה לו התשע מכות שנקראו יד חזקה כדכתיב ולכל היד החזקה (דברים ל"ד: י"ב) ואמרינן אלו ט' מכות, עדיין לא יתן אתכם לצאת. אבל כשאשלח ידי והכתי את מצרים (שמות ג': כ') במכת בכורים, אחרי כן ישלח אתכם (שמות ג': כ')

Rashbam, Shemot 3:19

YET I KNOW: Do not lose courage over the fact that he will not, initially, listen to My words and let them go. It is not because of his strong arm; he has no power against Me. **Rather it is I who will harden his heart in order to stretch out My hand against him first, so that all will know that I have the upper hand and they will know through My wonders that I am the LORD and that I have the power.**

רשב"ם שמות ג': י"ט

(יט-כ) ואני ידעתי וגו' – אל ירך לבבך על שמתחילה לא ישמע לדבריי לשלחם, ולא מתוך יד חזקה שלו, כי אין לו יכולת נגדי, אך אני מקשה את לבו כדי לשלוח בו ידי תחילה וידעו הכל רמה ידי וידעו על ידי נפלאותי כי אני יי' והיכולת בידי.

Exodus 4:29-31

(29) Then Moses and Aaron went and assembled all the elders of the Israelites. (30) Aaron repeated all the words that יהוה had spoken to Moses, **and he performed the signs in the sight of those assembled, (31) and the assembly was convinced.** When they heard that יהוה had taken note of the Israelites and that [God] had seen their plight, they bowed low in homage.

שמות ד': כ"ט-ל"א

(כט) וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֵּאסְפוּ אֶת־כָּל־זִקְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ל) וַיִּדְבֹר אַהֲרֹן אֶת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיַּעַשׂ הָאֵתָת לְעֵינֵי הָעָם: (לא) וַיֵּאֱמַן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה אֶת־עַנְיָם וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

Exodus 5:1-22

(1) Afterward Moses and Aaron went and said to Pharaoh, "Thus says יהוה, the God of Israel: Let My people go that they may celebrate a festival for Me in the wilderness." (2) **But Pharaoh said, "Who is יהוה that I should heed him and let Israel go? I do not know יהוה, nor will I let Israel go."** (3) They answered, "The God of the Hebrews has become manifest to us. Let us go, we pray, a distance of three days into the wilderness to sacrifice to our God יהוה, lest [God] strike us with pestilence or sword." (4) But the king of Egypt said to them, "Moses and Aaron, why do you distract the

שמות ה': א'-כ"ב

(א) וְאַחֲרַי בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלַח אֶת־עַמִּי וַיַּחֲגּוּ לִי בַמִּדְבָּר: (ב) וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי יְהוָה אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוֹלִי לְשַׁלַּח אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלַּח: (ג) וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עָלֵינוּ נִלְכָּה נָא דְרֹךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וּנְזַבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ פֶּן־יִפְגַּעֲנוּ בְּדַבְּרֵךָ אֲנִי בַחֲרָב: (ד) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מַלְךְ מִצְרַיִם לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תִּפְרִיעוּ אֶת־הָעָם מִמַּעֲשָׂיו לָכוּ לְסַבְּלַת־יַכְכֶּם: (ה) וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה

people from their tasks? Get to your labors!” (5) And Pharaoh continued, “The people of the land are already so numerous, and you would have them cease from their labors!” (6) That same day Pharaoh charged the taskmasters and overseers of the people, saying, (7) “You shall no longer provide the people with straw for making bricks as heretofore; let them go and gather straw for themselves. (8) But impose upon them the same quota of bricks as they have been making heretofore; do not reduce it, for they are shirkers; that is why they cry, ‘Let us go and sacrifice to our God!’ **(9) Let heavier work be laid upon those involved; let them keep at it and not pay attention to deceitful promises.**” (10) So the taskmasters and overseers of the people went out and said to the people, “Thus says Pharaoh: I will not give you any straw. (11) You must go and get the straw yourselves wherever you can find it; but there shall be no decrease whatever in your work.” (12) Then the people scattered throughout the land of Egypt to gather stubble for straw. (13) And the taskmasters pressed them, saying, “You must complete the same work assignment each day as when you had straw.” (14) And the overseers of the Israelites, whom Pharaoh’s

הַדֹּרְבָנִים עִתָּה עִם הָאָרֶץ וְהִשְׁבַּתְתֶּם אֹתָם מִסִּבְלַתְתֶּם: (ו) וַיֵּצְאוּ פְרַעֲהַ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַנְּגִשִׁים בָּעָם וְאֶת־שֹׁטְרֵי לְאֹמֶר: (ז) לֹא תֵאֱסָפוּן לָתֵת תְּבֹן לָעָם לְלִבָּן הַלְּבָנִים כְּתַמּוֹל שֶׁלְשָׁם הֵם יִלְכוּ וְקִשְׁשׁוּ לָהֶם תְּבֹן: (ח) וְאֶת־מִתְכַנְּתֵי הַלְּבָנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תַּמּוֹל שֶׁלְשָׁם תִּשְׁמִימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ כִּי־נִרְפִים הֵם עַל־כֵּן הֵם צָעֲקִים לְאֹמֶר נִלְכָּה נִזְבַּחְתָּה יְלֹאֵהֵינוּ: (ט) תִּכְבֵּד הָעֶבְדָּה עַל־הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲשׂוּ־בָהּ וְאֵל־יִשְׁעוּ בְּדַבְרֵי־שָׁקֶר: (י) וַיֵּצְאוּ נְגִשֵׁי הָעָם וְשֹׁטְרֵי וַיֹּאמְרוּ אֶל־הָעָם לְאֹמֶר כֹּה אָמַר פְּרַעֲהַ אֵינֶנִּי נֹתֵן לָכֶם תְּבֹן: (יא) אַתֶּם לָכוּ קָחוּ לָכֶם תְּבֹן מֵאֲשֶׁר תִּמְצְאוּ כִּי אֵין נִגְרַע מִעֲבַדְתְּכֶם דָּבָר: (יב) וַיִּפֹּץ הָעָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם לְקִשְׁשׁ קֹשׁ לְתֹבֹן: (יג) וְהַנְּגִשִׁים אֲצִים לְאֹמֶר כָּלוּ מִעֲשִׂיכֶם דְּבַר־יּוֹם בַּיּוֹמוֹ כַּאֲשֶׁר בְּהִינּוֹת הַתְּבֹן: (יד) וַיִּכּוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׁמּוּ עֲלֵהֶם נְגִשֵׁי פְרַעֲהַ לְאֹמֶר מִדּוּעַ לֹא־כִלִּיתֶם חֻקְכֶם לְלִבָּן כְּתַמּוֹל שֶׁלְשָׁם גַּם־תַּמּוֹל גַּם־הַיּוֹם: (טו) וַיָּבֹאוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְעֲקוּ אֶל־פְּרַעֲהַ לְאֹמֶר לָמָּה תַעֲשֶׂה כֹּה לְעַבְדֶּיךָ: (טז) תְּבֹן אֵין נֹתֵן לְעַבְדֶּיךָ וְלְבָנִים אֹמְרִים לָנוּ עֲשׂוּ וְהִנֵּה

taskmasters had set over them, were beaten. “Why,” they were asked, “did you not complete the prescribed amount of bricks, either yesterday or today, as you did before?” (15) Then the overseers of the Israelites came to Pharaoh and cried: “Why do you deal thus with your servants? (16) No straw is issued to your servants, yet they demand of us: Make bricks! Thus your servants are being beaten, when the fault is with your own people.” (17) **He replied, “You are shirkers, shirkers! That is why you say, ‘Let us go and sacrifice to יהוה.’** (18)) Be off now to your work! No straw shall be issued to you, but you must produce your quota of bricks!” (19) Now the overseers of the Israelites found themselves in trouble because of the order, “You must not reduce your daily quantity of bricks.” (20) **As they left Pharaoh’s presence, they came upon Moses and Aaron standing in their path, (21) and they said to them, “May יהוה look upon you and punish you for making us loathsome to Pharaoh and his courtiers—putting a sword in their hands to slay us.”** (22) Then Moses returned to יהוה and said, “O my lord, why did You bring harm upon this people? Why did You send me? (23) Ever since I

עבַדְיָה מְכִים וְחָטְאת עֲמָדָה: (יז)
 וַיֹּאמְרוּ גֵרִפִּים אַתֶּם גֵּרִפִּים עַל-כֵּן
 אַתֶּם אֹמְרִים נִלְכָּה נִזְבַּחְתָּה לַיהוָה:
 (יח) וְעַתָּה לָכֵן עֲבַדוּ וְתָבֹן לֹא-יִנָּתֶן
 לָכֶם וְתָכֹן לְבַנִּים תִּתְּנוּ: (יט) וַיֹּרְאוּ
 שֹׁטְרֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶתֶם בָּרַע יֹאמְרוּ
 לֹא-תִגְרְעוּ מִלְּבַנֵּיכֶם דְּבַר-יָוִם
 בְּיוֹמוֹ: (כ) וַיִּפְגְּעוּ אֶת-מִשְׁנֵה
 וְאֶת-אֹהֶרֶן נֹצְצִים לְקִרְאתֶם
 בְּצִאתֶם מֵאֵת פְּרַעֲה: (כא) וַיֹּאמְרוּ
 אֱלֹהִים יִרְא יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט
 אֲשֶׁר הִבְאִשְׁתֶּם אֶת-רִיחֵנוּ בְּעֵינֵי
 פְּרַעֲה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו לְתַת-חֶרֶב
 בְּיָדֶם לְהַרְגֵנוּ: (כב) וַיָּשָׁב מִשְׁנֵה
 אֶל-יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי לָמָּה הִרְעַתָּה
 לְעַם הַזֶּה לָמָּה זֶה שְׁלַחְתָּנִי: (כג)
 וּמֵאֲזַ בְּאֵתִי אֶל-פְּרַעֲה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ
 הִרַע לְעַם הַזֶּה וְהֵצֵל לֹא-הֵצֵלְתָּ
 אֶת-עַמְּךָ:

came to Pharaoh to speak in Your name, he has dealt worse with this people; and still You have not delivered Your people.”

Exodus 6:1

(1) Then יהוה said to Moses, “You shall soon see what I will do to Pharaoh: he shall let them go because of a greater might; indeed, because of a greater might he shall drive them from his land.”

Ibn Ezra, Second Commentary

Shemot 5:22

(22-23) AND MOSES RETURNED. Now a question: Why did Moses complain and say, Why is it that thou hast sent me? and Neither hast thou delivered Thy people at all after God told him, And I know that the king of Egypt will not give you leave to go (Ex. 3:19) until he performed all the signs that God commanded him? **The answer is, Moses thought that Pharaoh would lighten Israel's yoke as soon as he spoke to him. However, Pharaoh placed a heavier workload upon them.**

שמות ו'א'

(א) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲתָה תֵרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפָרְעֹה כִּי בְיַד חֲזָקָה יִשְׁלַחֶם וּבְיַד חֲזָקָה יִגְרָשֶׂם מֵאֶרֶץ־וְ: {ס}

אבן עזרא פירוש שני שמות

ה' כ'ב

(כב-כג) וישב {משה} – הנה שאלה: אחר שהודיע השם למשה ואמר לו ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך (שמות ג': י"ט) עד שיעשה כל האותות אשר צוהו, אם כן למה יתרעם משה למה זה שלחתני, והצל לא הצלת. התשובה: חשב משה כי מעת דברו אל פרעה יקל מעליהם, והנה הוא הכביד העבודה עליהם.

Ramban Shemot 5:22

In my opinion, Moses our teacher thought G-d had told him that Pharaoh would not let them go immediately at his command, nor by sign and wonder until He would perform His many wonders among them. **But Moses thought that G-d would bring them upon Pharaoh in uninterrupted succession in a few days. When Pharaoh said, I know not the Eternal, He would immediately command him to execute the sign of the serpent before the king, and [if] the king would still not listen, He would smite him on that very day with the plague of blood, followed by all the rest of the plagues.** But when Moses saw that three days passed and the king increased their woes every day and G-d did not rebuke him, nor did He reveal Himself to Moses to inform him what he should do, then Moses thought that [the captivity] is a long one.

רמב"ן שמות ה':כ"ב

ולפי דעתי: שחשב משה רבינו כי יאמר השם שלא ישמע אליהם מלך מצרים להוציאם מיד במצותו, ולא באות ומופת, עד שיעשה בו נפלאותיו הרבות, אבל חשב כי יביאם עליו תכופות זו אחר זו בימים מעטים. וכאשר אמר: לא ידעתי את י"י (שמות ה':ב'), יצוה מיד לעשות לפניו אות התנין, והוא לא ישמע, ויכה אותו בו ביום בדם, ואחרי כן בכל המכות. וכאשר ראה שעמדו שלשה ימים והוא יריע להם בכל יום, והקב"ה לא כהה בו, ולא נתגלה למשה להודיעו מה יעשה, אז חשב משה כי ארוכה היא.

'נצי"ב שמות ג':כ

והכיתי את מצרים וגו' – לפי זה המאמר משמע שתיכף כשלא יניח פרעה את ישראל יביא עליו המכות עד שישלח, אבל לא היה כן לבסוף. וכל זה נשתנה מחמת שנשתנה הדיבור "ושמעו לקלך", כאשר יבואר

נצי"ב שמות ג':כ"ב

נמצא היה דבר ה' בסדר יציאת מצרים, אשר משה בעצמו יהא המדבר, ולקולו יתעוררו כל הזקנים שלוחי ישראל לילך אל פרעה, והיה בזה מסירות נפש ואמונה

שלמה שיהיו בזה כדאים לנס נגלה, והיו אומרים אל פרעה כי ה' נראה לישראל, ומשום הכי מבקשים ממנו שיניחם לילך למדבר להקריב לה', ואשר יסרב בדבר ישלח ה' את ידו בכל נפלאותיו

אבל לבסוף לא נעשה כן, כי אחר שלא שמעו לקול משה כי אם לקול אהרן לא מצאו לב להאמין באמונה שלמה שימסרו נפשם לילך לפרעה, ועל כן לא היו ראויים באותה שעה לנס נגלה, עד שנתהוה גזרת תבן — ובזה היו כל מצרים ראויים לעונש כאשר יבואר להלן. והגיעו הנפלאות של המכות לא מצד הכנת ישראל אלא מצד שראויים היו לעונש נגלה. ועוד היו שינויים בדברם אל פרעה, והכל הוא תוצאות השינוי שהגיע ע"י שסירב משה בענוותנותו

Exodus 6:2-9

(2) God spoke to Moses and said to him, "I am 3) (יהוה). I appeared to Abraham, Isaac, and Jacob as El Shaddai, but I did not make Myself known to them by My name 4) (יהוה). I also established My covenant with them, to give them the land of Canaan, the land in which they lived as sojourners. (5) I have now heard the moaning of the Israelites because the Egyptians are holding them in bondage, and I have remembered My covenant. (6) Say, therefore, to the Israelite people: I am יהוה. I will free you from the labors of the Egyptians and deliver you from their bondage. I will redeem you with an outstretched arm and through extraordinary chastisements. (7) **And I will take**

שמות ו':ב'-ט'

(ב) וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה: (ג) וְאָרָא אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְשְׁמִי יְהוָה לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם: (ד) וְגַם הִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּם לָתֵת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת־אֶרֶץ מִגְרִיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ בָּהּ: (ה) וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבֹדִים אִתְּם וְאָזְכֹּר אֶת־בְּרִיתִי: (ו) לְכֹן אֶמַר לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבָדְתָם וְגִאֲלַתִּי אֶתְכֶם בְּזֵרוּעַ נְטוּיָה וּבְשַׁפְטִים גְּדֹלִים: (ז) וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹהִים וַיְדַעְתֶּם כִּי

you to be My people, and I will be your God. And you shall know that I, יהוה, am your God who freed you from the labors of the Egyptians. (8) I will bring you into the land which I swore to give to Abraham, Isaac, and Jacob, and I will give it to you for a possession, I Hashem.” (9) **But when Moses told this to the Israelites, they would not listen to Moses, their spirits crushed by cruel bondage.**

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם
 מִמִּצְרַיִם: (ח) וְהִבֵּאתִי
 אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי
 אֶת־יְדֵי לְתַת אֶתָּה לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
 וְלִיעֲקֹב וְנָתַתִּי אֶתָּה לְכֶם מִוְרֶשֶׁה
 אֲנִי יְהוָה: (ט) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן
 אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ
 אֶל־מֹשֶׁה מִקְּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה
 קָשָׁה: {פ}

Rashbam Shemot 6:9

THEY WOULD NOT LISTEN TO MOSES: now, even though they had believed in the beginning, as it says (4:31), "The people believed." They had expected that they would have respite from their cruel bondage but now their load had become even greater.

רשב"ם שמות ו':ט'

ולא שמעו אל משה – עתה, אף על פי שהאמינו מתחילה כדכתיב: ויאמן העם (שמות ד':ל"א). שהיו סבורים לנוח מעבודה קשה, והנה עתה הכבידו עליהם יותר.

Exodus 7:1-5

(1) יהוה replied to Moses, “See, I place you in the role of God to Pharaoh, with your brother Aaron as your prophet. (2) You shall repeat all that I command you, and your brother Aaron shall speak to Pharaoh to let the Israelites depart from his land. (3) **But I will harden Pharaoh’s heart, that I may**

שמות ז':א'-ה'

(א) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רְאֵה נִתְּתִיךָ אֱלֹהִים לְפָרְעֹה וְאַהֲרֹן אֶחֱיֶיךָ יִהְיֶה נְבִיאָה: (ב) אֶתָּה תְּדַבֵּר אֶת כָּל־אֲשֶׁר אֶצְוֶה וְאַהֲרֹן אֶחֱיֶיךָ יְדַבֵּר אֶל־פָּרְעֹה וְשָׁלַח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ: (ג) וַאֲנִי אֶקְשֶׁה אֶת־לֵב פָּרְעֹה וְהִרְבִּיתִי אֶת־אֹתֹתַי

multiply My signs and marvels in the land of Egypt. (4) When Pharaoh does not heed you, I will lay My hand upon Egypt and deliver My ranks, My people the Israelites, from the land of Egypt with extraordinary chastisements. (5) And the Egyptians shall know that I am יהוה, when I stretch out My hand over Egypt and bring out the Israelites from their midst.”

וְאֶת־מוֹפְתֵי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ד)
וְלֹא־יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פַּרְעֹה וְנָתַתִּי
אֶת־יָדִי בְּמִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי
אֶת־צְבָאתִי אֶת־עַמִּי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשַׁפְטִים גְּדֹלִים: (ה)
וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּנֹטְתִי
אֶת־יָדִי עַל־מִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי
אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם: